Anul al XCI-lea. Nr. 20 NUMARUL 2 Lei Braşov Miercuri 22 Februarie 1928

GAZETA TRANSILVANIEI

Redacţia şi Administraţia
— PIAŢA LIBERTĂŢEI BRAŞOV. —
TELEFON 226.
Abonament anual 800 lei.
Pentru străinătate 800 lei.
Anunţuri, reclame, după tarif.

Fondată la 1838 de George Barițiu

Apare de trei ori pe săptămână

Prin tine însuţi, cetăţene, şi pentru tine, la libertate, legalitate şi cinste.

Moţiunea dela Ploeşti.

„Cetăţenii prahoveni adunaţi, astăzi Duminecă, 19 Februarie, la marea întrunire din Ploeşti, convocată de Partidul Naţional Ţărănesc:

Ascultând cuvântările fruntaşilor Naţional Ţărăneşti cu privire la situaţia politică generală şi la stările de mizerie economică şi destrămare morală cari primejduesc existenţa unităţii naţionale:

Convinşi că o schimbare grabnică de regim şi de metode de guvernare se impune ca o măsură supremă de salvare a ţării.

Se declară solidară cu campania de răsturnare începută de Partidul Naţional Ţărănesc şi îşi manifestă cu hotărîre voinţa nestrămutată de luptă.

Cer Inaltei Regenţe să pună capăt actualei crize înlăturând imed at dela cârma statului guvernul provizoriu şi uzurpator al d-lui Vintilă Brătianu, dizolvând parlamentul şi convocând corpul electoral sub un guvern Iuliu Maniu, singura formaţiune capabilă să prezideze alegeri libere şi să normalizeze o viaţă politică şi economică a ţării.

Standardizarea Cerealelor

de prof. I. G. Munteanu.

Acum patruzeci de ani la cursurile de merceologie şi tecnologie dela Institutul Superior de comerciu din Anvers, cerealele noastre — în special grâul — figurau în ultima categorie din cauza prea multor necurăţenii ce cuprindeau. Probele luate din sosirile în marele port belgian, erau pline de praf şi de gunoae.

Insă cu privire la compositia bobului, profesorul adăuga că grâul românesc este unul din cele mai bune din lume, fiind foarte bogat în gluten.

Mai târziu întemeindu-se docurile dela Galaţi, Brăila şi Constanţa, grânele noastre au început a fi curăţite şi procentul de corpuri streine şi necurăţenii a scăzut până la 2 şi 3 la sută.

Acum 24 de ani uniunea comercială şi industrială din Galaţi, dimpreună cu asociaţia comercianţilor din Brăila, a studiat cestiunea curăţitului cerealelor noastre în vederea întocmirei de tipuri — standarde — pentru export.

Subsemnatul în calitate de secretar general al Uniunei, am avut ocazia să discut amănunţit această chestiune cu regretatul Sigismondo Mendl, vice-prezidentul Uniunei din Galaţi, unul dintre cei mai mari exportatori şi cel mai priceput negustor de cereale din România de pe vremea aceea. Sig Mendl era de părere că standardizarea nu se poate înfăptui din cauza prea multor varietăţi de grâu ce avem, din cauza lipsei de specialişti capabili şi din cauza prea marilor cheltueli ce se cer.

Incercările făcute după aceea pentru clasificarea cerealelor au fost părăsite.

Acum standardizarea este din nou la ordinea zilei, pentrucă, în urma reformei agrare, calitatea grânelor noastre a dat înapoi.

Praful şi corpurile streine din ele se ridică pentru grâu până la şase sau şapte la sută, pentru orz până la zece şi chiar cincisprezece la sută. Astfel grânele noastre s'au depreciat pe marile piete apusene şi suntem în pericol de a pierde debuşeurile pentru cea mai însemnată ramură de economie naţională.

Ministerul agriculturei a pregătit un proect de lege pentru clasarea cerealelor, grâu, secară, orz şi ovăs, — deocamdată pentru cele destinate exportului.

Proectul prevede, la început, stabilimente de clasare şi magazii de conservare numai în porturi şi staţiunile de frontieră. Cerealele nu se vor putea exporta decât pe baza unui certificat de clasare, eliberat după normele prevăzute de lege.

Acest proect este criticat de toţi specialiştii şi a fost respins de asociaţia exportatorilor de cereale şi de majoritatea camerelor de comerciu, întrucât prin el se urmăreşte rezolvarea unei întregi serii de cestiuni, cari ar trebui tratate separat, şi întrucât momentul pentru introducerea clasificărei este rău ales. Pe altă parte acum nu dispunem de capitalurile necesare pentru investiţiuni noui, producţia nu este pregătită pentru clasificare, iar mijloacele de transport nu sunt organizate pentru a putea garanta sosirile şi toate riscurile până la porturi. Aplicarea standardizărei, aşa cum o prevede proectul, ar da naştere la greutăţi şi la cheltueli prea mari asupra mărfei.

Comercianţii şi agricultorii arată că clasificarea grânelor nu se poate înfăptui cu succes decât când vom avea magaziile cuvenite (silosurile), stabilite la locurile de producţie, unde să se poată face controlul chiar de către producători. In cazul contrar, producătorii, mai ales cei mici, vor fi exploataţi, fiindcă ei nu se pot transporta la punctul de export. Iar warantarea cerealelor pretinde neapărat existenţa silozurilor. Numai aşa se poate profita de credit ieftin.

Dacă este vorba de îmbunătăţirea calităţei şi de clasificare, atunci trebue să începem cu producţia, cu alegerea semineţelor şi cu maşinile de curăţit la origine. Fiecare prefectură să comande prin minister maşini de curăţit cu mâna şi să le împartă la sate. Să se cureţe sămânţa. Recolta dobândită să fie la rândul ei curăţită şi numai după aceea să fie trimisă în oboare spre vânzare. In oboare să nu se primescă decât marfa curăţită. In chipul acesta s'ar dobândi marfă bună pentru export şi manipularea nu ar apăsa cu suprataxe preţurile.

Proectul ministerului mai prevede înfiinţarea uneia sau mai multor întreprinderi de înmagazinarea cerealelor şi produselor agricole, în conformitate cu legea comercializărei.

Agricultorii şi negustorii se tem că o asemenea întreprindere va fi întemeiată de o anumită grupă de liberali speculanţi, ajutaţi de stat, în scopul de a monopoliza în folosul lor clasificarea, warantarea şi întregul negoţ de cereale.

Galaţi, 20 Februarie.

Despre cooperaţie.

de I. Podea.

Cooperaţia e aproape tot atât de vechie ca şi omul. Om cu om a cooperat de când există societate organizată. Viaţa, cu multele ei năcazuri a învăţat pe cei dedemult cum ne învaţă şi pe noi, că doi inşi fac un lucru mai uşor decât unul; zece mai iute decât doi; iar o sute, fac lucruri pe cari unul singur, nu le poate nici odată, oricât s'ar trudi.

Ce înseamnă dar a coopera? Ce înseamnă o societate de cooperare, sau, o cooperativă? Ce înseamnă cooperator?

A coopera înseamnă, a conlucra, a munci împreună pentru ajungerea unui anumit scop. Când doi, trei, o sută, două sute, ori mai mulţi inşi fac un lucru comun, din care toţi trag anumite foloase, înseamnă că ei coopereazâ.

Dacă mai mulţi inşi se leagă prin un contract sau statute pentru o acţiune comună, ei formează o societate de cooperare, sau o cooperativă. Cineva, făcând parte dintr'o asemenea societate, este un cooperator.

O cooperativă este deci o tovărăşie a mai multor inşi, cari urmăresc un scop comun şi vor să-l ajungă prin luptă şi muncă comună.

La baza fiecărei societăţi cooperative stă interesul celor asociaţi. Acest interes poate fi: sau un profit mai mare în timp mai scurt cu muncă mai uşoară, sau o cruţare. Astfel şi societăţile de cooperare le împărţim în două grupe: în cooperative de profit şi în cooperative de cruţare sau economii.

Cooperativele de profit, se împart iarăşi în alte două grupe:

Când cei asociaţi urmăresc un profit prin propria lor muncă, cooperativa lor este o cooperativă muncitorească de profit. Iar când cooperatorii urmăresc un profit prin esploatarea muncii altora, societatea lor este o cooperativă de speculă sau esploatare.

Avem deci trei feluri de cooperative:

I. Cooperative de speculă sau esploatare,
II. Cooperative muncitoreşti de profit,
III. Cooperative de cruţare sau economii.

I. Cooperativele de speculă sau esploatare.

Sunt oameni cu prindere bună: cămătari, fabricanţi, meseriaşi şi comercianţi cari, urmând unor vechi tradiţii, îşi fac afacerile lor, singuri, fără a se asocia cu alţii. Unul dă bani cu dobândă, altul conduce o prăvălie a lui, al treilea o fabrică a lui, al patrulea un atelier al lui, etc.

In ţările civilizate, acest sistem de credit, industrie şi comerţ merge spre sfârşite şi în unele s'a stins cu totul. Acolo industriaşii, meseriaşii, comercianţii şi cămătarii, s'au asociat şi se asociază, formând interprinderi mari şi întemeind instituţii de credit şi bănci, cu capitaluri enorme. Aceste asociaţii — indiferent de numirea ce li se dă — nu sunt altceva decât cooperativele oamenilor cari dispun de capital. Iar scopul pentru care se asociază ei este: un câştig sau profit mai mare cu muncă mai uşoară, ori, chiar fără nici-o muncă.

In interprinderile mari, fie comerciale, industriale, sau de credit, nu muncesc şi nu produc însă cei asociaţi. Profitul asociaţilor este rezultatul muncii altora. Pentru aceasta, sub orice nume şi firmă s'ar ascunde, ele rămân ce de fapt sunt: cooperative sau asociaţii de speculă şi esploatare. Orice întreprindere în care profitul nu se împarte între producători e o interprindere de esploatare.

II. Cooperative muncitoreşti de profit.

Cooperativele muncitoreşti de profit se deosibesc de cele de esploatare şi de speculă prin faptul că, asociaţii muncesc ei. Profitul ce rezultă din o muncă colectivă se împarte între cei ce produc acel profit.

Mai mulţi meseriaşi se asociază pentru a munci împreună într'unul şi acelaş atelier. Ei formează o cooperativă de producţie cu scop de profit. Prin asociere, natural, ajung la un profit mai mare decât în cazul când fiecare lucrează de capul lui. In loc de douăzeci de ateliere ei vor avea numai unul, dar mare aerisit. luminat, igienic. In loc de douăzeci de chirii mici ei vor plăti numai o chirie, la tot cazul mai mare, dar în nici un caz nu va întrece chiria a cinci sau cel mult zece ateliere mici. Ei vor comanda materialul necesar meseriei lor în comun, în mare şi mai eftin. Ei vor putea produce mai mult în asociaţie decât lucrând singuratici, şi îşi pot valoriza produsele lor mai bine. Asociaţia cooperatistă le asigură atâtea avantagii şi un profit destul de mare. Intrucât însă profitul se împarte între ei, între cei ce muncesc, cooperativa lor nu e o cooperativă de speculă şi esploatare ci o cooperativă de profit muncitorească.

La cooperativele de esploatare, asociaţii, adesea, n'au nici un amestec. Uneori ei nici nu trăiesc în oraşul sau în ţara unde funcţionează cooperativa şi, tot ce fac e, că odată ori de două ori la an îşi ridică părţile de profit, din un profit care este produsul muncii altora. La cooperativele muncitoreşti de profit, fie odată, fie de mai multe ori la an, profitul îl ridică cei ce formează cooperativa. Acest profit nu este deci altceva decât răsplata unei munci.

O cooperativă de profit, pot înfiinţa muncitori de orice branşă, de orice categorie: măsari, papucari, pielari, fierari, agricultori, pescari, crescători de vite etc. Accentuăm însă încă odată, că asociaţiile acestora cad în grupa cooperativelor muncitoreşti de profit numai atâta vreme cât profitul se împarte între asociaţii cari muncesc. Indată ce o cooperativă angajează puteri de muncă cari nu participă la profit în proporţie cu producţia lor, societatea se clasează în grupa cooperativelor de speculă.

Noi avem o mulţime de cooperative de speculă şi esploatare. Aceasta, la urma urmelor nu e mare mirare, dar e de mirat că statul le încurajează — fenomen care până azi nu s'a văzut la nici un popor, în nici o ţară.

Avem cooperative pentru esploatare de păduri; dar societarii sau cooperatorii nu pun mâna pe săcure, nu ridică un fir de lemn, adesea nici nu ştiu unde e şi cât e de mare pădurea din care aşteaptă să realizeze un profit.

Tot aşa avem cooperative de pescării, cu cooperatori cari nici nu cunosc soiurile de peşte, nici uneltele de pescuit.

Şi mai avem şi alte soiuri de cooperative cu societari cari n'au idee de lucrarea menită să fie făcută de cooperatori.

Toate acestea sunt, pur şi simplu cooperative de speculă şi esploatare.

— Va urma —

Babeş-Bolyai University Library Cluj

Banchetul în cinstea dlui Al. Vaida-Voevod

Organizaţia de Ilfov a P. N.-Ţ. a dat Sâmbătă seara la „Terasa Oteteleşanu" din Bucureşti un banchet în cinstea fruntaşului vieţii noastre publice d-l Al. Vaida-Voevod, esclus din Cameră pe timp de 30 zile, la care au luat parte peste 1000 membrii ai organizaţiei între cari şi numeroşi parlamentari în frunte cu d-nii I. Maniu, Pan. Halippa, V. Madgearu, M. Cantacuzino.

Cuvântărilor rostite cu acest prilej în cinstea sărbătoritului, le-a răspuns d-l **Al. Vaida-Voevod** spunând în resumat următoarele:

Eram obişnuit să fiu batjocorit, să fiu hulit, dar de dragoste frăţească mai rar am avut parte ca în seara de astăzi.

Dela 1890 până la 1918 este primul capitol al vieţii mele politice şi a prietenilor mei. Dela 1918 al doilea capitol.

Primul capitol a fost de luptă dârză în care nu ne păsa dacă viaţa noastră s-ar fi pierdut ca suspinul în vânt.

In 1918 când mi-a fost dat să fac declaraţia dela Pesta, am fost avertizat de gazetari — căci erau oameni cumsecade printre ei şi acolo — că, este posibil să-mi rămâie oasele pe parchetul Camerei dela Pesta.

Eu nu am putut să am un moment de ezitare când era datoria mea să fiu acolo.

A fost uşor să o facem pentrucă înaintea noastră flutura steagul ţării.

Acum sunt în România Mare, dar mare nu va fi până nu se va baza pe voinţa integrală a neamului românesc.

Vechiul regat este încă sub neolobăgie, noi cei abia scăpaţi de unguri, basarabenii de ruşi, să fim lăsaţi să ne croim singuri viaţa pe drum de democraţie.

Noi care luptăm pentru aceasta, am fost înlăturaţi. Am fost acuzaţi de regionalism când am spus: Ardealul pentru ardeleni, pentrucă nu putem suporta familii de luptători ori funcţionari care trăiau în mizerie, pentru ca să facem loc fraţilor de aici, ci acelor clientele de care partidele se ruşinau să le puie în demnităţi în ţară.

Dar cele două foi ale liberalilor, înfăşurate în tricolorul ce ascunde putreziciune, ne înfăţişau altfel.

Noi ne-am unit cu partidul ţărănesc, care ducea lupta suferinţei, pe care noi am dus-o dincolo peste munţi.

Inscrierea în partidul liberal este un paşaport pentru carieră.

Am învăţat şi noi „boanghenii" să facem deosebire între Românii adevăraţi şi cei neadevăraţi.

Noi am avut greaua misiune, ori ce vor face aceşti liberali, naţia este unită pe veci.

Ce cerem noi: Ca acest neam românesc expus tuturor ciocnirilor dintre Asia şi Europa să beneficieze de libertăţile care pot garanta desvoltarea lui. Am cerut viaţă constituţională, fără tutela unui singur partid, ori cât de istoric, care n-are dreptul să dispună singur de soarta ţării.

Cei zece ani de guvernare liberală au fost o pacoste peste ţară.

Sentimentul dinastic la noi ardelenii este infiltrat de veacuri şi au adus aceste sentimente ca un dar bogat şi le-am dat ca un dar bogat tronului.

Dacă d. Duca şi Brătianu sunt regalişti, e o chestie de conştiinţă şi îi priveşte, dar dacă noi n-am fi regalişti am avea şi puterea şi curajul să o spunem.

Noi azi suntem cărunţi şi mâine ne prăpădim. Cine vine după noi? O mână sacrilegă a tăiat continuitatea.

Păcătoasă e mâna care scrie contra principiilor revoluţiei franceze, căci noi doar pe aceste principii ne-am dezvoltat?

Ne trebue şi pentru viitor aceste idei. Fiecare generaţie e nourul care fecundează brazda şi după cum nourii după ce au îmbelşugat lanul dispar, aşa vom dispere şi noi.

In România Mare dacă nu eşti liberal poţi să fii profesor mare, gazetar distins, nu poţi intra în forul României Mari.

Este călcată şi demnitatea de om de aceşti oameni haini.

Aci, omul Basarabiei a fost pălmuit de un nemernic şi n-au fost sancţiuni. Eu am fost dat afară din parlamentul ungar, dar detectivii erau pe urmele mele ca să nu păţesc ceva.

Adresându-se tineretului, d-sa spune: Pregătiţi-vă prin cultură. Noi n-am spart geamurile la ovrei, ci am sfărâmat graniţe.

Pregătiţi-vă ca să sfărâmaţi zăgazul ce ţine un popor subt obidă.

Sunt purtătorul de cuvânt al Ardealului. Precum un foc isbucnit pe neaşteptate împrăştie scântei şi lumini, fiecare cuvânt de dragoste ce aţi rostit, ne înflăcărează pentru lupta pe care cu ajutorul Regenţei vom duce-o la izbândă, căci Regenţa are această datorie.

Răspuns d-lui A. Cheriş

Domnule Director,

Cetind răspunsul d-lui Cheriş la scrisoarea mea din „Gazeta Transilvaniei" No. 13 928, aş putea zice că este suficient să se înţeleagă, că d-sa, a mai trecut, fie şi „un moment" prin alte partide. Este tocmai ce susţineam în scrisoarea mea. Deci nici-o minciună; nici-o calomnie.

Dar dacă d-l Cheriş „de mai bine de douăzeci de ani" este sufleteşte lângă d-l Iorga, ce-a căutat acel „moment" în Part. Poporului, ca acuma să revină la d-l Iorga? Şi ştie d-l Ţoni de trecutul d-sale politic? Atunci, ştie că în alegerile averescane din 1926, d-l Cheriş, a fost trimis în propagandă electorală, undeva prin Covurlui, de averescani, şi deci că a luptat contra d-sale, candidat al d-lui Iorga? Aceasta mi-a declarat-o însuşi d-l Cheriş, şi erau şi alţii de faţă.

Dacă d-l Cheriş, precum mi-a spus-o, crede că am căutat să-l compromit, se înşeală. De celelalte împrejurări, exceptând politica, nici nu mi-a trecut prin gând, să discut.

Şi chiar în legătură cu chestiunea politică, nu vreau să înşir numele conducătorilor din Part. Naţional, cărora atâtea le-a spus, că nu mai încăpea îndoiala, că în acel partid îşi găsise aşezarea în iarna 1925—1926.

De asemenea, aş putea arăta, momelile spuse celor doi, cari au răspuns la convocarea primă ce a lansat, şi din care s'ar deduce ce-l împinge spre d-l Iorga.

Deocamdată, trec peste acestea.

Nu mă pot reţine însă, să nu-i atrag atenţia d-lui Cheriş, care are aşa mare grije de buna creştere, că „cei 7 ani" n'aveau ce căuta în discuţie. Eu nu mă cobor la aceasta. Altfel, ar trebui să-i răspund cu „vârf şi îndesat!!"

M.

N B. De altfel, în legătură cu această discuţie, dau următoarele rânduri semnificative, dintr'o informaţie apărută în ziarul d-lui Iorga, „Neamul Românesc" No. 34 din 12 Februarie 1928.

„Conducerea Partidului Naţional a aprobat ca d-l Mailath să pună bazele organizaţiei Partidului Naţional, în oraşul şi judeţul Braşov".

.. M.

Impozitul pe cifra de afaceri la micii producători

Monitorul Oficial No. 33 din 12 Februarie a. c. publică deciziunea No. 33.853 din 9 Februarie a. c. a ministerului de finanţe, de următorul cuprins:

Cu începere dela 1 Ianuarie 1928, impozitul de 15, 10 şi 2% ce urmează a plăti micii producători, va fi pentru intervalul dela 1 Ianuarie 1928 până la 31 Decemvrie 1928, suma pe care a plătit-o fiecare în lunile corăspunzătoare ale anului 1927.

Pentru micii producători, cari nu au exercitat în anul 1927, sau nu ar fi fost impuşi şi deci nu au plătit acest impozit în acel timp, suma ce va trebui să o plătească in 1928 ca impozit de 15, 10 sau 2% se va stabili aplicând aceste cote asupra îndoitului beneficiului net determinat de comisiunile anuale de impunere la contribuţiunile directe pentru anul în curs 1928.

Micii producători sunt socotiţi toţi acei cari în întreprinderea lor pentru fabricarea produselor nu folosesc nici un fel de instalaţiuni producătoare de energie, ci întrebuinţează în mod obişnuit un număr de maximum 10 lucrători.

Impunerile se vor face de agenţii fiscului potrivit art. 95 din legea pentru unificarea contribuţiunilor directe.

Aceste impuneri potrivit aceluiaşi articol, sunt executorii.

Impunerile contra cărora se vor face contestaţii vor fi supuse comisiunii anuale din 1929.

Suma astfel stabilită ca impozit se va împărţi în 12 rate egale şi se va plăti lunar potrivit art. 10, alin. B. din legea cifrei de afaceri.

Cei ce nu vor plăti impozitul stabilit la termenul fixat, sunt pasibili de penalităţile prevăzute de art. 12 alin. B. şi art. 13 din lege.

Primăria municipiului Braşov.

No. 3373/1928.

Publicaţiune

Deoarece Primăria Municipiului are încă la dispoziţie circa 60 loturi de case *situate în Valea Cetăţii (Răcădău)*, parte nedistribuite parte devenind libere prin renunţare, cari vor fi vândute în condiţiunile legii din 18 Oct. 1921 în favorul celor îndreptăţiţi.

Şi având în vedere, că sunt încă *multe cereri vechi* nesatisfăcute încă din anul 1923, mai departe spre a evita distribuirea loturilor în favorul persoanelor, cari nu vor construi pe terenul din chestie, invităm *pe toţi acei* cari s'au înaintat la timpul său la Primărie cererile provăzute cu documentele prescrise şi cari doresc a fi improprietăriţi pe terenul susmenţionat *să dea până la finea lunei Februarie a. c. la această Primărie (serviciul economic Strada Argintarilor No. 5) o declaraţie în scris* prin care ei se *obligă în caz de a fi improprietăriţi a clădi pe terenul din chestie* în condiţiunile legii şi regulamentului.

Asemenea ei trebue să declare în scris că nu posedă nici în Braşov nici în altă parte a ţării teren clădit sau neclădit şi că n'au beneficiat de legea de improprietărire agrară.

Primar: *Dr. Moga.* Secretar general: *Emil Socaciu.*

127 2—2

Traduceri şi legalizări de traduceri din orice domeniu se execută exact şi urgent în biroul din Strada Porţii 44 al d lui *Dr. Ioan Lemeny*, traducător şi interpret autorizat pe lângă instanţele judecătoreşti Braşov.

105 1—1

FOILETONUL „GAZETEI TRANSILVANIEI".

De-acum zece ani

Amintiri din pribegie

de Valeriu Crişan, preot

— Urmare. —

Delegaţii noştri voiau să meargă să vorbească încă azi cu d-l Barkovski şi tocmai mergeau spre locuinţa dânsului, când s'a produs alarma pe străzi şi au trebuit să fugă afară din oraş şi nici n'au mai dat pela căruţă. Au venit pe jos spre casă şi când voiau să treacă peste linia ferată la „Ciauncă", trecea pe acolo un tren spre oraş. Din tren soldaţii au tras cu armele asupra lor şi asupra unui sătean, care era cu căruţa. Soldaţii trăgeau cu armele în ei şi chiuiau, iar alţii râdeau cu hohot. Noroc au avut, că n'au fost atinşi nici unul. Părintele Soiu a sosit mai târziu în sat şi ne-a spus — aşa după cum i-a spus d-lui Vicol, martor ocular — care a fost cauza acestei alarme în oraş.

In faţa „Băncii Naţionale" s'au postat 2 automobile blindate, cari aveau mitraliere şi erau înconjurate de două rânduri de soldaţi călări, iar alţi soldaţi bolşevici au intrat în bancă şi au luat toţi banii ce i-au găsit acolo. Patrule de soldaţi călări au parcurs străzile, trăgând salve în aer, ca să sperie populaţia de pe străzi şi să nu le opună lor rezistenţă. Astfel au putut opera ei în linişte, fără de-a fi conturbaţi de cineva. Unii spuneau, că ar fi fost lupte de stradă cu eşaloane de anarhişti, în fruntea cărora stă femeia Mariusa. Această femeie a omorât cu revolverul pe „Voisco nacealnicul" (şeful de aprovizionare) din Elisabetgrad între următoarele împrejurări:

Cazul s'a întâmplat de vre-o trei săptămâni. Această femeie s'a dus acasă la acest nacealnic şi i-a cerut să îi dea haine militare, căci n'are cu ce să se îmbrace. Nacealnicul i-a spus, că deocamdată nu are, dar să mai aştepte şi îi va da. Atunci Mariusa a scos revolverul şi cu două focuri de armă l-a omorât, lăsând pe drumuri o soţie cu şase copilaşi minori. Femeia aceasta a fost condamnată la muncă silnică pe viaţă încă de pe timpul regimului ţarist şi în urma revoluţiei, când s'au deschis porţile închisorilor din Siberia, a fost eliberată şi ea. Pornirile ei de fiară sălbatică, dornică de sânge, nu le-a putut înfrâna regimul rigid din închisorile siberiene. Venind în Elisabetgrad şi-a deschis un birou de plasare, publicând în ziarele locale un anunţ prin care cheamă pe toţi soldaţii, cari n'au de lucru, să se prezinte la acest birou, care îi va plasa pe la diferite fabrici. In realitate erau recrutaţi din aceşti soldaţi, numai derbedeii şi toată pleava şi drojdia societăţii şi din aceştia Mariusa şi-a făcut eşaloane de jefuitori, cari au început să prădeze băncile şi prăvăliile.

Par'că vine o groaznică furtună! Cerul se întunecă, vântul ridică suluri de praf şi lumea aleargă disperată neştiind încătrău merge şi nemai fiind stăpână pe judecata minţii. Impresia aceasta mi-au făcut-o privirile desperate ale tovarăşilor mei de suferinţă, în seara aceasta, când ne întrebam buimăciţi unul pe altul: Ce vor face? Ce va fi cu noi?

Căutăm a afla veşti mai nouă din ziare despre situaţia din România, dar aceste veşti ne produc o nelinişte sufletească tot mai mare. Ziarul „Odesski Novosti" scrie, că România... a încheiat pace cu Austria, cu următoarele condiţiuni: România să cedeze Bulgariei pământul luat în 1913, iar România pe baza dreptului popoarelor primeşte în schimb Basarabia. Tot în acest număr al numitului ziar, se trăgea la îndoială această ştire, bazându-se pe faptul, că consulii francez şi englez, nu au plecat din Iaşi.

In nrul său din 18 Febr. ziarul „Izvestia" scrie, că Românii au fost respinşi peste Nistru 15 verste şi luptele se dau acum în jurul Benderului. S'au luat ca pradă de războiu tunuri grele şi prisonieri. Azi apoi în Elisabetgrad s'au pus placate mari, în cari se face cunoscut populaţiei, că Statul major bolşevic e aici, din cauza frontului român şi că oraşul e declarat sub stare de asediu. Şi ce distanţă de sute de klm. e dela Bender până aici!... Deci ce să crezi din ceea-ce scriu acum ziarele ruseşti?! Tot în „Izvestia" am citit în zilele trecute, că Românii sunt aproape de Birzula şi că tot înspre Birzula vin şi Austriecii! Stăm aici cu totul izolaţi, fără de-a şti ceva pozitiv. Suntem asemenea naufragiatului, care se prinde şi de un fir de paiu, crezând, că în el îşi va găsi salvarea. Credem ori-cărui svon alarmant şi dăm prea mult crezământ unei ştiri, care ne revarsă în suflet o rază de bucurie.

In zilele trecute stud. în teologie Tertulian Langa din Şercaia, împreună cu d-l Ardelea, funcţionar la banca „Albina" din Braşov au fost trimişi de colonia noastră din Bolşoe Vişka, să se intereseze la consulatul român din Odessa, asupra situaţiei noastre. Cu d-l consul n'au putut vorbi, căci era pus sub pază militară de bolşevici, iar secretarul lui le-au spus, că acum nu-i mai stă în putinţă a ne da ajutorul lunar bănesc ce îl primeam dela consulul român din Odessa. Pe stradă au fost prinşi de o patrulă şi au fost duşi într'o cazarmă unde erau mulţi dezertori români înrolaţi în armata bolşevică. Aceştia i-au întâmpinat cu chemarea: Tovarăşi, înrolaţi-vă în armata noastră. In urma intervenţiei d-lui Mihai Popovici abia au putut scăpa dintre „tovarăşi" şi s'au reîntors în Bolşoe Vişka.

Se apropie primăvara! Odată cu venirea primăverii, când în suflet ar trebui să pătrundă o rază caldă din soarele bucuriei, deasupra noastră plutesc norii grei de chin, amar, năcaz şi suferinţă!...

— Va urma —

AVIZ.

Abonaţii cari ne fac reclamaţiuni şi comunicări în scris în chestia ziarului sunt rugaţi a ne indica întotdeauna şi n-rul de pe adresa sub care li se trimite ziarul.

Administraţia.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Casa de credit a Agricultorilor din jud. Braşov, S. A. şi primul ei bilanţ

In ziarul local — Ardealul — din 15 Ianuarie a. c. a apărut, convocarea adunării generale pe ziua de 3 Februarie a. c. ordinea de zi a acestei adunări şi bilanţul ei încheiat la 31 Decembrie 1927.

Fiindcă eu am fost organizatorul acestei bănci, primul ei director, contabil şi casier, îmi iau voie, să discut şi să analizez puţin, activitatea acesteia, scopul pentru care a fost înfiinţată, adevăratul scop şi modul ei de a lucra, sub conducătorii ei actuali, pe urmă voi analiza şi bilanţul prezentat şi fiindcă rezultatul îmbucurător al acestui bilanţ, este în prima linie opera muncii mele, pe care aceşti conducători o ignorează, căutând să şi-l însuşească, voi face un mic istoric al modului, cum a fost înfiinţată, organizată şi condusă de mine timp de 6 luni, şi cum este azi condusă.

Am fost solicitat să viu dela Timişoara, să organizez această bancă, de d-l Glăjar, avocat şi deputat şi în o şedinţă a clubului partidului naţional-liberal, în care s'a decis înfiinţarea acestei bănci, mi s'au adus cele mai mari laude, felicitându-se d-nii ministru Lepădatu, şi d-rul Glăjar că au putut să mă convingă să viu să le organizez banca, la fel cum făcusem cu banca agricultorilor din Timişoara.

Aici trebuie să recunosc, că d-l dr. Bordea, nu a găsit un cuvânt de spus, cu toate că era iniţiatorul înfiinţărei ei. Tot atunci d-sa a declarat însă, că această bancă are de scop principal, ajutorarea bieţilor agricultori şi că nu înţelege să se facă în sânul ei nici un fel de politică!! Tot d sa a lansat un apel, prin care declară. că mai mulţi oameni de bine *şi cu cugetul curat*, cari sunt o chezăşie, că banca nu are alt scop, decât ajutorarea bieţilor agricultori, dându-le bani împrumut cu 15%, doăândă maximum. A elaborat statutele acestei bănci şi fiindcă era prietin bun cu Fălcoianu, au fost imediat publicate în Monitorul Oficial.

S'au numit imediat membrii consiliului de administraţie: d-nii A. Lepădatu, fost pe atunci ministru şi membru în consiliul de administraţie al soc. Oituz, dr. Bordea fost director general al serviciului sanitar şi proprietarul unei frumoase vile aici, G. A. Mincu, fost director de bancă şi fost director general al soc. Oituz, cunoscut bine publicului braşovean, d-l C. Mariescu, fost director de bancă, (nu ştiu unde? poate la T. Măgurele, de unde îl cunoaşte bine d-l G. A. Mincu), şi industriaş pe atunci (acum am auzit că nu mai e) şi actualul Administrator delegat al acestei bănci. Avansat în grad, şi actualul director al clubului partidului naţ.-liberal d-l dr. Glăjar, avocat şi actual deputat al Braşovului, apărătorul tuturor năcăjiţilor de aici, d-nii dr. Th. Sbarcea, P. Munteanu, Em. Bologa, (nu era declarat liberal) B. Dan, şi G. Tuliu. Fără a face politică d-l dr. Bordea şi-a asigurat consiliul numai din liberali.

Imediat după publicarea statutelor, am întrat eu la calvar: într'o singură cameră fără aer, fără lumină, fără nici un ajutor, câtva timp chiar fără servitor, am muncit 6 luni canonindu-mă şi organizând această bancă, nu aveam nici casă de bani şi umblam cu banii băncei şi cu poliţele în buzunar, iar d-l dr. Bordea de câte ori venea pe la bancă şi venea des pe atunci, nu găsea altceva de vorbit sau de făcut, decât să stingă lumina spunând că costă bani. Ce-l interesa pe d-sa fost director general sanitar, dacă rămâneam fără vedere?

După ce am organizat totul şi când au crezut că nu mai au nevoie de mine, fiindcă le stăteam în drumul scopurilor lor, m'au concediat, călcând în picioare angajamentul semnat de ei. Şi cine a făcut această faptă neumană? Oameni cari se bat în piept şi ţipă în gura mare, că ei sunt cei cari vor să sprijine pe toţi. Fariseii Braşovului. Am căutat să-mi apăr dreptul meu, să nu mă las să mi-se fure pâinea zilnică, mie unui funcţionar, care trăesc din leafă, de către oameni, cari dispun de milioane, făcute tot din leafă? Imediat intervenţii la parchet, la poliţie, am fost acuzat de furţ, arestat la poliţie, la parchet ţinut 3 zile cu toţi pungaşii şi criminalii, insultat şi bajjocorit şi de cine? de oameni, cari spun că sunt susţinătorii şi apărătorii dreptăţii, oameni de condiţie socială şi cinstiţi mai cu seamă.

Nu s'au sfiit aceşti oameni, să mă distrugă cu orice chip, nu s'au sfiit să spună cele mai grosolane minciuni, ca d-l deputat şi avocat dr. Glăjaru, care a declarat, că eu în 6 luni nu am scris o buche în registre!

Ai căutat un pretext d-le deputat, însă nu aceasta a fost motivul, pentru care aţi decis în consiliu concedierea mea, fără să-ţi respecţi semnătura, ci altul şi anume, eu nu înţelegeam să dau banii băncii, pentru care eram responsabil moralmente faţă de Creditele Rural şi Industrial, pe buletine de înscriere în partidul liberal şi pe bilete de vizită, nu înţelegeam să dau aceşti bani, cari aveau o anumită destinaţie, corifeilor liberali, cari nu erau nici industriaşi mici şi nici agricultori şi nu înţelegeam mai cu seamă, să speculez nevoile acestor oameni, luându-le în loc de dobândă legală şi promisă de d-tră de 15%, dobândă de 22 şi 24%. Nu mă pricepeam, să ascund diferenţele de dobândă, aşa mi a spus chiar d-l dr. Bordea după o inspecţie a controlorului Creditului Rural. Acesta a fost motivul concedierei mele neomeneşti.

Şi actul acesta este o *ruşine* pentru oameni, cari se consideră şi îşi dau aere de apărători ai intereselor celor mici, muncitori şi corecţi.

Vă trebuia alt om şi l'aţi găsit în persoana d-lui administrator delegat actual, d-sa a mai fost director (aşa susţine) şi se pricepe să facă astfel lucrurile, ca să nu se vadă, ceea-ce nu să vreţi se vadă.

A mai susţinut d-l deputat Glăjar, că la banca aceasta, care este de interes public, nu se face politică! Dar d-le deputat, eu ştiu, cât timp am condus această bancă, că nimeni nu a luat un ban până nu a trecut pe la club şi fără să fie înscris în partid. Până şi în felul acesta aţi speculat nevoile acestor oameni. Ii făceaţi acţionari cu sila, luându-le la fiece împrumut 10%, în afară de dobânzile mari şi nelegale. Dar chiar adunarea generală din 3 Februarie d-le deputat, unde aţi ţinut-o? Nu la Clubul partidului? Faptele dv. vorbesc mai mult decât vorbele, cari vă ies cu atâta uşurinţă din gură, nu însă din inimă. E regretabil, dar aşa este şi ar trebui să recunoaşteţi!

Dar bilanţul pe care l-aţi publicat, ce denota d-le deputat, decât contrarul celor promise de dv.! Daţi 15% acţionarilor! E drept, că d-ta nu te prea pricepi la bilanţuri şi registre, dar întreb pe cei de meserie, dacă v-aţi ţinut de promisiune şi aţi împrumutat cu 15% dobânda, şi daţi 15% acţionarilor, de unde aţi luat suma de Lei 480.000 cheltueli, pe care le-aţi amortizat? O să spuneţi, şi o să trebuie să recunoaşteţi că aţi luat mai mult, dar o să spuneţi, că tot acţionarilor le daţi! Aici e lipsa de sinceritate, a celor cari conduc.

Sunt 2 milioane capital iniţial d-le deputat, care a fost achitat în rate şi în decurs de 4—5 luni, de iniţiatori, şi aceştia iau 15% dobândă pe când, dacă îi depuneau în altă parte luau numai 10%, şi diferenţa de 5% o încasează pe spinarea împrumutătorilor, cari nu au decât 500.000 acţiuni, la care nu ştiu, dacă toţi primesc chiar 15%, şi dacă nu cumva li se plăteşte 15% numai dela data, când au devenit acţionari?

Aurel Ştefanovici,
strada Hirscher No. 23.

TEATRU ASTRA

Trupa TĂNASE

Numai un singur spectacol
Luni 27 Februarie ora 9 seara va juca marele succe bucureştean

„Din toată inima"

Revistă în 2 acte şi 14 Tablouri de A. de HERZ

•

14—15 Martie **AGEPSINA MAKRY** cu
Păpuşile şi Prometeu
26 Martie **M. VENTURA** cu
FEDRA

Mica publicitate

Vând două căţeluşe lup veritabili 7 luni, şi 4 b. căţeluşi 6 săptămâni. Informaţiuni Baciu 425. 139 1—1

Se arendează prin licitaţie dela 1 Mai a. c., 280 jugăre cadastrale, lângă Braşov pe drumul Sânpetru, pentru păşunatul oilor. Licitaţia va avea loc la 16 Martie a. c. Condiţiunile se pot vedea la Direcţiunea Industriei Aeronautice Române Braşov. 136 1—2

De vânzare casă familiară nouă, modernă cu prăvălie lângă gară. Informaţiuni la ziar. 140 1—3

DOMNUL şi DOAMNA
elegantă îşi comandă hainele numai din
salonul de croitorie
FARSCH
din STR SF IOAN Nr 5.
In depozit toate noutăţile de stofe.
112 4—10

Cinema „Astra" (Apollo)
22—24 Februarie
Familia Wiscotens
După renumitul roman al lui Rudolf Herzog în 8 acte.
In rolul principal: Harry Liedtke, May Delschaft, Werner Fuetterer.
Afară de aceasta cel mai nou Ufa-Journal.

Bani eftini

Se capătă împrumut pe întabulare. Amatori din provincie trimeteţi extrasul al cărţii funduare şi certificatul oficios de valoare.

Agentura Comercială
BRAŞOV
Strada Spitalului 18.
Reprezentanţa fabricei de ţigle.
49 8—0

PÂNZETURI
în toate lăţimile pe lângă preţuri scăzute la
Fraţii ASCHER
STRADA PORŢII 5.
119 4—4

Comitetul Administrativ al fundaţiunei „Ioan Juga" Braşov.

Nr. 5/1928.

Prăvălii de inchiriat

Se închiriază pe cale de licitaţiune publică cele trei prăvălii din casele Fundaţiunii IOAN JUGA, Piaţa Braşovului, Şirul Botelor 22 (sub Banca ALBINA), precum şi cele două magazii din curte, pe timp de trei ani, cu începere din 1 Oct. a. c.

Licitaţiunea va fi cu oferte închise şi verbală.

Terminul de înaintarea ofertelor 29 Martie 1928 ora 5 p. m.

Inceperea licitaţiunei verbale în aceieşi zi la ora 5½ p. m.

Condiţiunile de licitaţiune şi de contract se pot vedea în biroul Eforiei şcolare (Liceul ANDREI ŞAGUNA).

Comitetul îşi rezervă dreptul să aprobe oricare dintre ofertele întrate, fără considerare la suma oferită, eventual să nu aprobe nici una din ele şi să publice licitaţiune nouă.

Braşov, din şedinţa Comitetului administrativ, ţinută la 16 Febr. 1928.

Preşedinte: *Ioan Pricu.* Secretar: *Romulus Dogariu.*
2—5

Primăria Municipiului Braşov.

No. 3047/1928.

Publicaţiune

Se aduce la cunoştinţă publică, cumcă vizitarea despre starea sanitară a animalelor domestice pe anul curent se va ţine după cum urmează:

1. Pentru Scheiu la 12 Martie oara 8 a. m., în Piaţa Prundului.
2. Pentru internul oraşului şi Blumăna la 12 Martie oara 10 a. m., lângă „Cinema Modern".
3. Pentru Braşovul vechiu la 12 Martie oara 2 p. m, lângă moara Fromm.
4. Pentru Stupini şi Fabrica de zahăr la 13 Martie a. c. oara 8 a. m., lângă Biserica din Stupini.
5. Pentru Dârste, Predeal şi Timiş la 14 Martie a. c., la oara 8 a. m., lângă berăria Czell din Dârste. Proprietarii de cai sunt obligaţi a prezenta caii la data şi oara fixată cât mai punctual. Acei cari nu vor respecta aceste dispoziţiuni vor fi pedepsiţi conform legei.

Braşov, la 7 Februarie 1928.

Primar: *Dr. Moga.* p. Secretar general: indescifrabil.
134 1—1

In atenţiunea ofiţerilor de rezervă

Publicaţiune

In conformitate cu art. 62 din Regulamentul Mobilizărei Armatei şi art. 7 din legea poziţiei ofiţerilor de rezervă se aduce la cunoştinţă următoarele:

1. Toţi ofiţerii de rezervă care domiciliază permanent pe raza acestui cerc de Recrutare (Judeţul Braşov, Trei Scaune şi Odorheiu) şi care sunt înscrişi în controlul Mod. G. al cercului de recrutare Braşov, sunt obligaţi ca în cursul lunei Martie (1—31) 1928 să se prezinte sau să trimeată carnetul Mod. E. 1. pentru viza la cercul de recrutare Braşov (Cazarma Regele Ferdinand)

2. Carnetele Mod. El. al ofiţerilor de rezervă, vor fi complectate de ofţeri în creon negru cu adresa ultimului său domiciliu ear cu cerneală toate datele din carnet de la capitolul 1. Starea civilă 2. Semnalmente 3. Studii şi ocupaţiunea civilă 4. Specialitatea militară pentru care a fost pregătit. 5. Campanii etc., arătându se pe prima pagină a carnetului No. din controlul Mod. G sub care este înscris la cercul de recrutare Braşov.

3. Ofiţerii de rezervă aflaţi în streinătate la epoca vizei carnetului Mod. E. L. vor putea prezenta carnetele pentru vizare părinţii, rude sau a prezenta ataşatului militar român respectiv.

4. Odată cu vizarea carnetului la cerc, ofiţerii de rezervă sunt datori a face cunoscut în scris şi corpului de trupă din care face parte adresa ultimului şi No. din carnetul Mod. 9 sub care este înscris la acest cerc.

5. Ofiţerii de rezervă care până la această dată nau primit carnete Mod. E 1. au aceeaşi obligaţie ca şi cei prevăzuţi la punctul 2 şi 4. Datele trebuesc raportate atât cercului de recrutare cât şi corpului din care face parte.

6. Ofiţerii de rezervă care au fost înaintaţi la gradul de subloco tenent de rezervă foştii elevi ai diferitelor şcoale Militare domiciliaţi pe raza acestui cerc şi care din diferite motive nu s'au prezentat până în prezent la cerc, pentru înscriere, chiar dacă posedă carnete Mod. E. l. se vor prezenta în persoană, pentru ca odată cu efectuarea vizei în carnet să fie înscris şi în controlul Mod. G. cercului.

7. Ofiţerii de rezervă aflaţi cu domiciliu în plasa Bran care din punct de vedere Administrativ depinde de judeţul Braşov, se vor prezenta la cercul de recrutare Făgăraş pentru efectuarea vizei şi numai acei ofiţeri de rezervă care ştiu precis că sunt înscrişi în controlul Mod. G. la cercul de recrutare Braşov se vor prezenta sau trimite carnetele la Braşov pentru vizare.

8. La carnetul Mod. E. l. va fi ataşat (prins cu ac) ultimul ordin de serviciu pe anul 1928. Pentru cei care nu au carnete vor arăta aceasta în raport, dacă au sau nu ordin de serviciu pe anul 1928, tot odată se va pune imediat în legătură cu regimentul din care face parte trimeţând 2 fotografii format 6/8 cm. împreună cu suma de lei 3 costul carnetului pentru ca corpul să întocmească şi să înainteze cât mai urgent posibil carnetul.

9. Cei ce nu se vor supune acestor obligaţiuni, vor fi trimeşi în judecata Consiliului de Răsboi al Corpului 5 Armată pentru a fi pedepsiţi conform art. 88 şi 224 bis din codul Justiţiei Militare.

Comandantul Cercului de Recrutare Braşov:
Colonel indescifrabil.
Şeful Biroului de recr. şi Mobilizare Braşov:
Căpitan (ss) *Borş.*
137 1—1

Cei 3 saltimbanci politici ai României Mari

Dr. N. Lupu, Stelian Popescu şi C. Argetoianu.

III. C. Argetoianu.

De astă dată înfăţişăm cititorilor al treilea eşantilion (mostră) din trinitatea saltimbancilor politici ai României Mari, pe d-l C. Argetoianu.

Spre deosebire de d-l Dr. N. Lupu saltimbancul acrobat politic, şi de d-l St. Popescu saltimbacul — pescar politic, — d-l Argetoianu este saltimbacul târâtor politic, sau mai pe românește: *este molia politicei românești.*

Ciocoi, latifundiar şi reacţionar d-l Argetoianu, la începutul carierei sale politice, a intrat în partidul conservator.

Vechiul partid conservator însă era împărţit în 5 grupe: Carp, Marghiloman, Maiorescu, N. Filipescu şi T. Ionescu. Faţă cu asemenea uriaşi politici, piticul Argetoianu nu putea juca nici un rol. Ambiţios, cinic şi vânător de portofolii ministeriale, căuta cu limba scoasă şi o şefie de partid. Dar unde? Ocazia se iveşte: Generalul Averescu ridicase steagul ligii poporului. Repede se aruncă în ligă. Perspectiva era limpede: Generalul,, bun general, priceput general în război, dar în politică... era muşteriul lui Cervantes; şi pe lângă asta generalul era mult mai bătrân ca d-l Argetoianu; deci locul de viitor şef era găsit, iar portofoliul ministerial avea să devină dela sine.

In adevăr Averescanii vin iute la putere şi se încredinţează d-lui Argetoianu ministerul de interne, post pentru sub şef şi viitor şef al partidului.

Totul mergea bine: Averescanii mişunau în bugetul şi averea statului ca viermii în brânză, pe când d-l Argetoianu, la ministerul său, fabrica bonuri de tezaur — ca la el acasă — pentru amicul şi tovarăşul său *Schuller.* In parlament d-l Argetoianu ducea politica de mână forte, — era gata să-şi vâre pumnii în gura d-lui Iorga (declaraţie făcută în parlament).

Dar şi în politică socotelile nu se potrivesc. I. I. C. Brătianu dă cu piciorul şandramalei averescane şi o asvârle dela putere. Atunci d-l Argetoianu — înlocuit în subşefia partidului de către d-l Goga — se retrage cu amicii săi din partidul poporului. Unde să se ducă? Pe lângă cine mai putea spera măcar un loc de subşef? La un moment dat profită de bunătatea aceluia, căruia, în Cameră, voise să-i bage pumnii în gură şi se alipeşte de partidul d-lui Iorga.

Prin fuziunea partidului d-lui Iorga cu partidul naţional, d-l Argetoianu ajunge în acest din urmă partid. In această nouă situaţie, cine a declarat că nu mai calcă în parlamentul liberal, pentru că nu e parlament, ci bordel? D-l C. Argetoianu. Şi acum cine se bălăceşte în bordelul liberal? Acelaş d-n Argetoianu!

Când s'a pus pe tapet fuziunea partidului naţional cu cel ţărănesc, d-l Argetoianu a fost pentru fuziune şi ulterior a aprobat-o. La puţin timp după fuziune se retrage din partid şi comunică d-lui Maniu că rămâne în espectativă. De ce s'a retras? Era chestia de nepotrivire de idei, de principii sau de *program?* Nu. D-l Argetoianu încet, încet, ca o veritabilă molie politică s'a târât până în conacul Vizirului dela Florica. Acolo a aflat că va cădea generalul Averescu lovit cu cărămida, că va veni la guvern camuflatul d-n Ştirbey şi în mai puţin de o lună vor veni liberalii. Aşa s'a şi întâmplat. Astfel d-l Argetoianu ajunge ministru cu Ştirbey şi rămâne cu liberalii mai departe.

In fine la Brăila — la un banchet dat ca consolare, în locul unui portofoliu, sulfurosului d-n Leonte Moldoveanu — d-l Argetoianu ne lămureşte enigma: „Am trecut la liberali, zice d-sa, pentrucă am constatat că I. I. C. Brătianu e cel mai tare".

Ce simplu!... Ce logic! Ce inteligent!?... Şi, mai presus de orice, ce cavaleresc!!... In momentul oportun să te dai cu cel mai tare, după ce l'ai combătut 30 de ani! Doamne!.. asta numai un cap ciocoesc putea s'o conceapă! Şi avea dreptate. Ce era să facă el cu noi cei dela ţară, — mulţi ce e drept —dar mocofanii. Doar încercase, bietul d-n Argetoianu, cu alţii mult mai tari ca: Maiorescu, Carp, Marghiloman, N. Filipescu, T. Ionescu, Iorga, Iuliu Maniu, cu toţi se unise numai ca să parvie şi nu făcuse nimic.

Ori acum, cu cel mai tare—chiar de n'ar mai avea posibilitatea uneii şefii — rămâne 12 ani ministru, până la majoratul M S. Regelui Mihai! Insă, când a văzut că streptococul a pătruns în familia Brătianu, repede şi-a făcut *socoteala* că *acelaş bacil* poate să ajungă şi pe fratele Vintilă Brătianu. Atunci ca om inteligent, corect şi consecvent ce este d-l Argetoianu s'a înscris în partidul liberal, dar cererea n'a dato d-lui Vintilă şeful proclamat ci d-lui Duca, fapt care însemna: Nu pe Vintilă ci pe tine Duca te recunosc de şef. Şi cine ştie? Adică de ce şi pe Duca nu l'ar lovi un microb? Slavă Domnului sunt destui în partidul liberal, — colcăe. Astfel şi şefia poate fi posibilă. Ce vis frumos! Ce măreţ!

Proba că astea sunt socotelile d-lui Argetoianu este declaraţia sa făcută în Iaşi la 5 Februrie c. „M'am înţeles cu Duca să stăm la putere până la 1921, când tot noi vom face alegeri libere".

Curat ca pe moşia lor! Paşte murgule iarbă verde.

Dum-dum.

De toate.

O invenţie interesantă.

Din Praga se anunţă:

Nu de mult s'au început pregătirile necesare pentru instalarea nouilor numere luminate la case, care vor înlesni seara şi noaptea orientarea pe străzi. Principiul nouilor instalaţii constă în montarea literelor şi cifrelor din o sticlă specială albă în cutii triunghiulare de cupru în care se va afla o lampă electrică. Vor fi luminate nu numai cifrele ci şi partea inferioară a cutiei, aşa că simultan se va lumina şi intrarea în casă şi o parte a străzii.

Astfel de numere au şi fost instalate în oraşele Hradec, Kralove şi Pardubice şi în afară de Praga ele vor fi adoptate şi de Brno, Clomouc, Moravsca Ostrava, etc.

Noua invenţie este de origine cehoslovacă şi a atras şi atenţia streinătăţii.

O descoperire importantă.

Acum câteva zile cu ocazia reparaţiunilor catedralei Sf. Vitus, s'a descoperit un mormânt din secolul al XV, în care se găsea intact cadavrul unui călugăr. Acesta fusese îngropat în pământ calcaros, aşa că trupul a fost ferit de putreziciune timp de secole. Rămăşiţele acestea vor fi depuse în muzeul catedralei.

Cu aceiaşi ocazie s'au descoperit sicriuri foarte frumoase în diferite cripte şi dintre cari se remarcă o pictură reprezentând pe Adam şi Eva şi resturile unui leu, după care se poate evalua origina acestora la câteva secole.

Un căutător de aur original.

Dintre tipurile caracteristice ale Constantinopolului face parte şi bătrânul Hagi Mihrama, mic de statură şi care trăeşte din căutarea aurului prin oraş, făcând serviciul de măturător. Şi anume Hagi Mihrama mătură şi curăţă gratis prăvăliile aurarilor şi giuvaergiilor, dar îşi rezervă dreptul de a lua gunoiul cu sine. Acasă printr'o metodă a sa proprie scoate din gunoi şi cele mai mici fărâme de aur pe care le vinde iarăşi giuvaergiilor. Munca sa e adesea mult timp zadarnică, dar câteodată câştigă într'adevăr frumos. In timpul ultimilor două luni Hagi Mihrama a strâns aur în valoare de 400 lire turceşti (ca 35.000 lei).

Dacă cumva căutătorul de aur din Constantinopol se va îmbogăţi cu meseria sa, atunci în adevăr se putea spune că şi-a... măturat norocul.

Câţi milionari are Polonia.

După ultimele date asupra impozitelor pe avere, Polonia are numai 608 milionari. Pentru o populaţie de 28 milioane locuitori e destul de puţin, corespunde însă cu datele relative la bogăţia ţării. Astfel de fiecare locuitor al Statelor Unite revine o avere de 16.500 franci aur, în Anglia de 10.300, în Franţa de 9.100 în Cehoslovacia de 5.700 pe când în Polonia numai de 2.700 fr. aur.

Scandal provocat de un maestru-berar

Ni se relatează următorul caz:

In ziua de 9 Februarie s'au întrunit la o gustare în restaurantul Dieners din Dârste membrii celor două comisii de recenzământ, după ce terminaseră evaluările clădirilor din Dârste, Timişul de sus şi de jos. In decursul mesei maestrul-berar al fabricei Czell, care sosise în restaurant aşezându-se la masa funcţionarilor, a început să bruscheze în limba germană pe funcţionarii români, numindu-i „Grünzeig" (zarzavat). Intrebat de funcţionarul I. Secară, că ce a spus, berarul a răspuns sfidător tot în limba germană că „n-are nevoie de limba română". Atrăgându-i-se atenţiunea că trăieşte în ţara românească şi că e dator să respecte limba statului, berarul a luat la bătaie pe funcţionarul Secară lovindu-l cu palma. In loc ca preşedinţii celor două comisii de evaluare d-nii controlori I. Löschner şi E. Lederer să ia apărarea colegilor lor români, ei au rămas impasibil, ba controlorul Löschner a scos chiar cuţitul ameninţând pe d-l Secară că-l va înjunghia. Ceilalţi funcţionari români sărind în ajutorul lui Secară, a urmat o scurtă păruială, în decursul căreia controlorul Löschner a fost trântit la pământ.

Cazul a fost comunicat d-lui administrator financiar şi denunţat şi siguranţei, care a anchetat pe cei vizaţi şi sperăm că cei vinovaţi şi în deosebi berarul strein provocător, va trage consecinţele. Ceea-ce însă este de regretat, e că d-nii controlori Löschner şi Lederer, în loc să vină în ajutorul colegilor lor funcţionari români, au preferit să ţină partea berarului, care şi-a bătut joc de Români şi de limba statului.

Fondul de propagandă şi de ajutorare.

In urma apelului organizaţiei P. N. Ţ. din Braşov de-a contribui la fondul creat de direcţia P. N. Ţ. pentru organizarea luptei de rezistenţă cetăţenească, dar mai ales pentru ajutorarea celor ce vor cădea victime în această luptă, au întrat la administraţia ziarului nostru următoarele contribuiri:

D-na Elena Sabadeanu	lei	5000
Dr. Aron Suciu	„	2000
Dr. Tiberiu Brediceanu	„	2000
Dr. N. Căliman	„	1000
Dr. N. Ioaneş	„	1000
N. N.	„	1000
Dr. P. Debu	„	500
O. Cernea	„	500
Dr. Al. Lemeny	„	500
G. Spuderca	„	500
G. Roşculeţ	„	200
V. Chirvase	„	100
La olaltă	Lei	14.300

Pomana liberală de Duminecă

Congresul liberal de Duminecă s'a desfăşurat conform programului stabilit înainte: Intregul aparat administrativ, jandarmii, notarii, primarii, perceptorii şi agenţii de tot soiul au strâns din toate satele oameni umplând sala dela „Apollo". Cu toate aceste şeful organizaţiei liberale din Braşov, d-l ministru Lapedatu temându-se că nu va veni lumea, s'a deplasat în persoană Sâmbătă seara la Satulung dăruind o nouă sumă de 50.000 lei pentru biserică pentru a câştiga aderenţi...

Ca să nu fim învinuiţi de vreun resentiment faţă de organizatorii pomenii, iată cu ce titule caracterizează „Brassoi Lapok" întrunirea de Duminecă:

„Le-a succes să strângă 2000 oameni, însufleţire însă ca'n palmă. Lupu a spus câteva glume, încasând multe aplauze. Duca a anunţat, că guvernul nu pleacă!

„Tot „Brassoi Lapok" mai spune că au fost aduşi la adunare ciangăii din Purcăreni şi Zizin şi cei din jud. Ciuc, între cari senatorul Csiki Géza şi pe notarul public Iancso. „Kr. Zeitung" face aceleaşi constatări spunând între altele că „nu vrea să se ocupe mai deaproape cu modul şi apucăturile cunoscute cum obicinuesc a se pregăti adunările partidului dela guvern".

Din discursurile rostite reţinem următoarele: Ministrul Lupu a spus că d-l Maniu nu l'a lăsat niciodată să vorbească în Ardeal. S'a aruncat apoi furios asupra Consiliului Dirigent spunând după „Viitorul":

„Experienţa lor (a d-lui Maniu) în guvernul ţării s'a văzut în timpul Consiliului Dirigent. Să ferească Dumnezeu ţara, să devie toată Consiliu Dirigent. Jumătate ar trebui băgaţi în puşcărie, iar cealaltă parte ar părăsi partidul"...

Iar d-l Duca, ca să încurajeze pe cei, cari au rămas cu gura căscată la inepţiile auzite din gura d-lui dr. Lupu, a spus, tot după „Viitorul":

„Va trece şi 14 Martie, vor trece şi Paştile şi toamna şi guvernul tot la cârmă va fi, muncind pentru întărirea ţării înăuntru şi ridicarea ei înafară".

Aproape toţi oratorii, între cari dnii Leonte Moldovan, P. Sassu, Tohăneanu, Soricu etc, au variat tema cu „revoluţia" naţional ţărăniştilor, spunând că aceştia vreau revoluţia iar mieluşeii liberali: pacea şi dragostea între fraţi...

Terminat congresul, a urmat tocana obicinuită în diferite cârciume. Mulţi au rămas însă nebăuţi şi nemâncaţi, iar cârciumarii, agenţii şi proprietarii de autobuse urcă de două zile scările prefecturei ca să-şi încaseze părăluţele cheltuite cu adunarea şi ospătarea pomanagiilor.

Informaţii.

Adunarea P. N. Ţ. de Duminecă din Ploeşti, la care au participat peste 10.000 săteni veniţi de pe Valea Phahovei, s'a desfăşurat în aceleaşi împrejurări grandioase, ca şi adunările dela Iaşi şi Făgăraş. In fruntea numărului de astăzi publicăm moţiunea votată la Ploeşti, revenind în numărul viitor cu amănunte asupra modului cum a decurs măreaţa întrunire.

•

Un nou record al automobilului. Pilotul englez Campbell a bătut recordul mondial de viteză a automobilului, realizând pe pista din Daytona, în Florida 332 km. 992 m. pe oră.

•

Rezultatele Olimpiadei sporturilor de iarnă. Din St. Moritz se anunţă: Olimpiada sporturilor de iarnă a luat sfârşit. Canada a câştigat şampionatul de hockey, învingând Elveţia cu 13 la zero. Suedia a câştigat şampionatul european. In medie Norvegia a repurtat cele mai multe succese, obţinând 95 puncte. America a obţinut 45, Finlanda şi Suedia 34, Austria şi Canada 14, Germania 4 puncte.

•

Despărţământul Codlea al Astrei în şedinţa sa din 10 a l. c. şi-a fixat seria şezătorilor culturale ce le va ţine în primăvara aceasta în următoarea ordine:

In 1-a Duminecă din postul Sf. Paşti d-l subrev. Ioan Pascu. In a 2-a Duminecă d-l Nicolae Dumitraşcu şef de gară cu lectură din autorii români. In a 3-a Duminecă d-l Vasile Oşorheleanu controlor fişcal cu o temă de caracter economic. In a 4-a Duminecă păr. Gh. Fl. Preşmereanu, despre unele scăderi la poporul nostru de azi.

Codlea la 15 Februarie 1928. Preot *Gheorghe Fl. Preşmereanu* preşed. desp.

•

Uferini la Braşov. Celebrul iluzionist Uferini, artist al curţei regale române. va da zilele viitoare cu ansamblul său timp de 3 zile reprezentaţii la Braşov, aducând cu el un tren întreg cu aparate. In cadrele unei reviste iluzioniste execută cele mai interesante esperimente. De pildă vâră un canar într'o lampă aprinsă, lasă să sboare obiecte în aer, să dispară un cal, să scoată gâşte dintr-o pălărie etc. etc. Reprezentaţiile au loc în zileln de 28, 29 Februarie şi 1 Martie în sala Redutei.

•

Renumitele plăci fotografice
„Lumiere et Jougla"
se găsesc cu preţurile cele mai reduse, în depozit la:
CARTEA ROMÂNEASCĂ S. A.
SUCURSALA BRAŞOV
1—10 Strada Porţii No. 11

•

Concertul de eri seară a Cazacilor dela Don a avut un strălucit succes prin executarea artistică a unora din cele mai frumoase giuvaere ale muzicei ruseşti. A fost un adevărat eveniment artistic pentru publicul, care a umplut până la ultimul loc sala Redutei. Mâne, Miercuri, are loc al doilea concert, asupra căruia atragem deosebita atenţiune.

•

Dr. med. Harro Hornung s'a stabilit ca medic practic şi Haematolog (descripţia sângelui) cu un aranjament modern acasă (mare laboratoriu de casă, frecvenţă sup. etc.) în Braşov şi dă consultaţiuni zilnic dela orele 11—12½ a. m. şi 3—5 d. a. Şirul Florilor Nr. 15. Telefon 640. 76 1—3

TIPOGRAFIA A. MUREŞIANU, BRASOVE & COMP. BRAŞOV
Redactor responsabil: VICTOR BRANISCE.